

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Izvještaj knjižnica (KNJ-1) za 2020.

Organizacijska jedinica: Služba obrazovanja,
kulture i informacijskog društva
Priredile: Gordana Bralić i Marija Gojević

prosinac 2022.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

U ovom istraživanju prikupljeni su podaci o knjižnicama koje su radile u Republici Hrvatskoj tijekom 2019. Ukupno je 1 814 knjižnica u koje su uključene jedna nacionalna, 104 visokoškolske, sveučilišne i znanstvene, 117 specijalnih, 308 narodnih, 883 osnovnoškolske i 401 srednjoškolska knjižnica. Udio samostalnih knjižnica jest 11%, u sastavu druge knjižnice ih je 6%, dok ih je u sastavu ustanove/poduzeća 81%.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN, br. 17/19. i 98/19.)

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

Pravilnik o razvrstavanju poslovnih subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 55/16. i 35/18.)

Registar prostornih jedinica – RPJ (šifre gradova/općina, naselja)

Pravilnik o Registru prostornih jedinica (NN, br. 37/20.)

ISO 2789:2007 Informacije i dokumentacija – Međunarodna knjižnična statistika (ISO 2789:2006)

- Sustav klasifikacija

Klasifikacija prostornih jedinica za statistiku

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

Vrste objekata u kojem se skup održava

Nacionalna klasifikacija zanimanja, verzija 2010.

- Statistički pojmovi i definicije

Knjižnica je pravna osoba koja obavlja knjižničnu djelatnost u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Vrste knjižnica prema namjeni i sadržaju knjižničnog fonda jesu: nacionalna, visokoškolske, sveučilišne, znanstvene, specijalne, narodne i školske. Ukupno je 1 749 knjižnica u koje su uključene jedna nacionalna, 99 visokoškolskih, sveučilišnih i znanstvenih, 95 specijalnih, 304 narodne, 883 osnovnoškolske i 367 srednjoškolskih knjižnica. Udio je samostalnih knjižnica 11%, u sastavu druge knjižnice ih je 6%, dok ih je 83% u sastavu ustanove/poduzeća. Članstvo u knjižnicama imaju 1 287 522 osobe, a od toga je 68% aktivnih korisnika u 2019. Žene čine 64% ukupnih korisnika narodnih knjižnica. Članovi osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica čine 39% članstva svih knjižnica, a slijede narodne knjižnice s 37% u ukupnom članstvu. U narodnim knjižnicama djeca i mladi do 18 godina čine 40% članstva. Promatrajući dobnu strukturu posjetitelja, u ukupnim posjetima knjižničnim događanjima i radionicama 72% polaznika mlađe je od 18 godina.

- Statistička jedinica

Statističkim istraživanjem obuhvaćene su sve knjižnice koje su postojale 31. prosinca 2019. u Republici Hrvatskoj. Podaci o knjižnicama rezultat su obrade statističkih podataka iz administrativne baze Nacionalne i sveučilišne knjižnice (NSK). Prema članku 6. stavku 3. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN, br. 17/19. i 98/19.), knjižnice su obvezne prikupljati statističke podatke o svom poslovanju i unositi ih u sustav jedinstvenoga elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica u NSK u skladu sa standardima iz članka 12. stavka 2. navedenog Zakona. Podaci su usporedivi s podacima iz prijašnjih godina.

- Statistička populacija

Knjižnice – školske, narodne, visokoškolske, specijalne

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Nacionalni korisnici: ministarstva i druga tijela državne uprave, akademska zajednica, mediji, javnost, druge službe u Državnom zavodu za statistiku

Međunarodni korisnici: generalne direkcije za politike Europske komisije

1.1.1. Potrebe korisnika

Državne institucije – podaci se koriste za projekte, strategije od nacionalne važnosti

Istraživači – podaci se koriste za znanstvena istraživanja. Istraživači koriste i drugu kategoriju podataka, a to su povjerljivi podaci za znanstvene svrhe (dostupni pod posebnim uvjetima)

Studenti – za izradu diplomskih i seminarskih radova

Poduzeća – za analize tržišta i potrebe poslovanja

Ostali – opće informacije

Vanjski korisnici, u većini slučajeva, zahtijevaju detaljnije podatke od onih koji su objavljeni.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Ne postoje povratne informacije. Ne provodi se anketa kojom bi se mjerilo zadovoljstvo korisnika.

1.2. Potpunost

Istraživanje je provedeno u Državnom zavodu za statistiku. Usklađeno je sa svim nacionalnim propisima.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo. Istraživanje se ne temelji na uzorku.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Nije primjenjivo.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Obrada obuhvaća logičko-računsku kontrolu, a nastale pogreške telefonski se provjeravaju kod izvještajnih jedinica prije ispravka.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Po potrebi se telefonski kontaktira s izvještajnim jedinicama.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Pogrešan podatak koji je upisala izvještajna jedinica ili je nastao u obradi prolazi LRK te se provjerava i (po potrebi) ispravlja

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci).

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Rujan za prethodnu kalendarsku godinu

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj se ne izračunava.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest $T + 9$.

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

Sve planirane publikacije bile su pravodobno objavljene prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest 0.

4. Pristupačnost i jasnoća

Tiskane publikacije – Priopćenja, internetske stranice Državnog zavoda za statistiku – elektronička verzija Priopćenja

4.1. Priopćenja

Knjižnice u 2019.

4.2. Mrežna baza podataka

Mrežna baza podataka dostupna je na poveznici <http://maticna.nsk.hr/statistika/>.

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološki dokumenti dostupni su u Priopćenjima i Statističkim izvješćima u tiskanom obliku te u elektroničkoj verziji na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Podaci su usporedivi s podacima iz prijašnjih godina.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nema prekida u vremenskoj seriji.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj se ne izračunava.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Troškovi su povezani s proizvodnjom podataka putem materijalnih troškova i primanja zaposlenika (plaće, prekovremeni sati, putni troškovi).

6.2. Opterećenje

Pokazatelj nije primjenjiv. Podaci su preuzeti iz administrativne baze.